

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 40 coroane. — Pe șase luni 20 coroane. — Pe trei luni 10 coroane. Ziarul apare Marțea, Joi și Sămbătă

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrieri nefranca se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Suveranii noștri în Sibiu

(x) *In inimii cernite de veacuri s'a sălașuit astăzi bucuria unui mare praznic. Bătrâneștile ziduri sibiene adapostesc în milocul lor Familia domnitoare a tuturor românilor, pe Maiestățile Lor Regele Ferdinand I și Regina Maria și pe Altele Sa Regală, Prințesa Ileana.*

Local suferințelor, care păreau a nu mai lăsa sfârșit, îl ocupă de-acum încolo alt fel de simțiri: iubirea desinteresată și recunoștința neprefăcută pentru Acția, a căror armată oșelită și credincioasă ne-a izbăvit pe vecie de cel rău și netrebnic.

Tranșpații de înălțime, au alergat sute și mii de săteni cu steaguri și haină albă, ca la cea mai împărătească nuntă, să împodobească drumul Lor cu gingașe flori din grădina Ardealului, și să dovedească de nou în fața lumii, că au așteptat cu sufletul dornic, să le închine țara, ca să ajungă în sfârșit sub o stăpânire omească și bună ca sânul mamei.

Marii noștri Stăpânitori au dat probe numeroase, în cursul războiului îndelung

despre sentimentele Lor de buni români. Suveranul este viteaz oșten, iar Suverana este o măeștră și blândă regină. Amândoi îndrumează un popor întreg pe cărările vitejiei lui strămoșești și ale luminii înviorătoare.

Pe orfanii, pe văduve și pe vitejii nenorociți ai războiului i-au luat sub ocrotire. Pe cei necăjiți i-au mângaiat, celor șovăitori li-au inspirat încredere și curaj. Grijă tuturorora au purtat o în acele zile de restriște, ce nu se pot redă prin cuvinte.

Pentru această muncă și sacrificii, neînchipuit de mari, adase spre binele neamului românesc, Stăpânii noștri, pe care ni i-a hărăzit Dumnezeu într-o clipă de noroc, fie bine veniți între noi!

Uniți în jurul acestor milostivi și mari Domnitori, uniți în jurul biruitoarelor oștiri, apărațoare la hotare, așteptăm un semn al Lor. Sântem gata de suprema jertfă ce ni s'ar cere, pentru a păstra pământul românesc, în toată întinderea sa, sub același sceptru, «datător de lege și așezător de datini».

Bănatul este românesc

(x) *Sârbi, de și aliați încă ai românilor, răvesc cu multa îndărărie la părți considerabile din Bănatul nostru.*

Căstigând în Franța oarecare simpatie, prin felul lor de-a se ști înghesuși, politicienii sârbi nu mai gândesc la serviciile mari, ce România le-a adus Sârbiei în războace purtate întâi împotriva Bulgariei, mai pe urmă împotriva puterilor centrale.

Cei ce hotărăsc soarta Bănătului, fumițați de duhul dreptății, trebuie să aibă în vedere, că ținutul acesta, cum s'a accentuat de atâtea ori, formează un întreg nedespărțit din punct de vedere geografic, istoric și etnic.

Majoritatea locuitorilor, și după statistica ungarilor, este românească.

Sârbi sunt în minoritate chiar și în Torontal, în asemănare cu șvabii și români.

Sârbi au venit în Bănatul nostru în timpuri mai nouă, și abea numără, în insule risipite, vre-o două sute de mii de suflete.

Români din Sârbia însă, o jumătate de milion, formează numai între Morava și Timoc o masă compactă de oameni,

FOIȘOARA

Catechismul bunei creșteri

— Pentru mamele noastre —
(Urmare)

— Așa nu se poate, — a zis Ileana Ruxanda. Nu se poate, căci doar toate femeile atât noaptea, cât și ziua, lăptează copilul tot la 2 ore. Nora mea, sârca, nu poate dormi toată noaptea. Ne poțelul Oheorghită atâtă plânge, că nu se poate odihni nici în casă.

— Greșala se răsună, — a răspuns Ielija Anica. Nora d-tale, poartă singura vina, că copilul n'o lasă să se odihnească noaptea. Ei, sârcașul, dacă ar putea vorbi i-ar spune: Mamă, nu mi simt bine, dacă mă lăptezi fără rândula, stomacul meu delicat are lipsă de cel puțin 2 ore de odihnă după fiecare lăptare și apoi încă timp ca laptele să se prefacă în materii înfălțoare.

3. Cât timp ține o sugere a copilului?

A da un răspuns precis la această întrebare nu se poate. Durata unei stingeri nu este la fel la toți copiii. Unele mame au lapte mai mult, sau copilul e mai lacom, atunci negreșit că se satură mai curând. Scopul e ca ță să se deșerte de lapte, ca să nu sece. Copilului la o

sugere îl trebuie 15—20 minute. Dealtfel în primele 8 minute copilul sugă jumătate din lapte. Mama lui Nicușor, ca să nu-i sece laptele, în 2—3 luni de la început îl dădea să sugă la fiecare dată schimbând când o ță, când alta. Dacă ar suga din amândouă el nu le-ar goi bine pe nici una. Când însă, prin cântărirea copilului ne convingem, că laptele numai dintr-o ță nu-i îndestulător, atunci îl lășăm să sugă din amândouă.

4. Cât lapte sugă Nicușor odată. Cât sugă în 24 ore.

Nicușor care este un băleșț sănătos, bine făcut, la o dată sugă următoarea cantitate de lapte:

În 1 săptămână la o sugere	40—50 grame
„ 2 „ „ „ „ „ „ „	85—110 „
„ 3—4 „ „ „ „ „ „ „	120—130 „
„ 5—8 „ „ „ „ „ „ „	140 „
„ 9—12 „ „ „ „ „ „ „	150 „
„ 13—16 „ „ „ „ „ „ „	155 „
„ 17—20 „ „ „ „ „ „ „	160 „
„ 21—24 „ „ „ „ „ „ „	160 „

Nicușor, așadar în săptămâna primă sugă zilnic atâtă lapte cât face 1/5 din greutatea corpului său; dela mijlocul unei a doua până la sfârșitul unei a 6-a sugă cât face 1/6—1/7 din greutatea corpului. În anul al doilea este deajuns laptele cât face 1/8 din greutatea corpului.

Totdeauna e bine ca copilul să sugă cu ceva mai puțin, ca stomacul să nu i se prea înfearce. Să avem grijă să nu sugă nici prea lacom, căci atunci are vărsături.

În decurs de 24 ore copilul sugă următoarea cantitate de lapte:

În 2 zi	90 grame
„ 3 „	190 „
„ 4 „	310 „
„ 5 „	350 „
„ 6 „	390 „
„ 7 „	470 „
În 2 săptămână	900 „
„ 4 „	600 „
„ 8 „	800 „
„ 16 „	850 „
„ 20 „	900 „
Desici înaltine	1000 „

Mai mult de una mie grame să nu sugă nici copilul mai mare, ca să nu-și strice stomacul.

5. De ce plânge copilul?

Mittelul plânge, dacă-l supără ceva. Indată trebuie deslăcuie scutecele și dacă e murdar sau ud, să fie pus în curat. Dacă n'au ncreșit fașile și apăsa trupurilor fraged, trebuie netezite. Dacă n'are scaun, îi dăm puțin reștia pentru copii. Dacă are sgârșiri, îi dăm puțin ceai de romonji. Aducându-l astfel în ordine cu toate îl lășăm să doarmă în tăsurică. Dacă

azezați acolo de sute de ani, — și România Mare, până acum, nu i-a reclamat.

Hotarul firesc între Sârbia și țara noastră este Dunărea. Alți hotar primejduește pacea între țări.

Firea sârbească este cunoscută ca foarte intolerantă, tocmai opusă cu firea atât de crăpătată a românului. Ce ar ajunge frații noștri bănăniți sub dominația sârbilor, nu se arată de ajuns în viața de chin și jale a nenorociților români din valea Timocului, — aceeași soartă de plâns așteaptă și pe macedo-românii, cari vor trece sub domnia Sârbiei... Nu putem fi atât de generoși, să renunțăm și la bănăniți și să-i lăsăm sub sârbi, să-și blasteme soarta, ca și pe vremea domniei maghiare.

Dacă acum adaugem, ca tratat de alianță din 4/17 August 1916 recunoaște, că Bănatul întreg revine României, toate acestea sânt dovezi prea de ajuns pentru dreptatea cauzei românești. Ori care om din lume va putea înțelege lucrul acesta, — firește, dacă nu cumva e de tot sârb la cap.

Glusul României

Din București se anunță:

Intemeiat pe drepturile sale, poporul român își afirmă din nou voința nestrămutată: de a cuprinde în hotarele României pe toți cei de-o lege și de-un sânge.

Cercul românilor de peste munți a convocat Duminică în 25 l. c. d. a. la ora 4 o mare adunare națională în sala și în piața Teatrului Național din București.

Toate conștiințele românești, fără considerații de parilde, s'au prezentat, ca să manifesteze demn și hotărât pentru dreptul inalienabil al poporului român asupra Bănatului întreg.

Poporul capitalei României Mari trimite fraților din toate unghiurile locuite de români întreg sprijinul său în lupta pentru definitivă liberare a tuturor pământurilor românești subjugate.

totuși mai plânge, lasă-l să plângă, mai târziu va tăcea, se va deprimă la ordine. Putem cerca să-l scaldăm nu dimineața, ci seara; după scaldă de regulă doarme într-una până dimineața.

— Eu dacă mă plâns copilul noaptea, l-am luat lângă mine, l-am lăptat și l-am înfalzit cu trupul meu, — a zis lele Ruxanda.

— Ascultă numai, te rog, iubită vecină, ce spui eu. Mama nici când să nu pute lângă eu copilul, pentru că trupul omului mare imprăștie aburi stricătoși micuțului; și se poate întâmpla, cum s'a și întâmplat de multeori, că mama ostentă, a adormit greu și în somn a turrit copilul mic și gîngăș al copilului. Lăptarea neregulată numai strică copilulul. Ii strică mai ales atunci când are zgăriciuri sau scurgere de stomac; căci doară dacă mă în stomac mîncare nemistuită să-i mai dăm alta, se va bolnăvi și mai tare. Trebuie așteptat până trec cele patru ore și numai după aceea este erit să-l alăptezi din nou. Dacă rînduiala aceasta o păstrăm și copilul tot plînge, atunci trebuie că suferă de ceva și trebuie chemat doctorul. Eu am băgat de seamă că dacă înținem rînduiala, copilul este sănătos, doarme noaptea liniștit și-i dă pace mamei.

Lele Ruxanda a zis: Dar și după obiceiul vechi am crescut copil.

Circulară

S'a trimis către toate oficiile protopresbiterale și parohiale din arhiepiscopia ortodoxă română a Transilvaniei următoarea circulară:

Aprețind cu măsură dreptă folosace netăgăduite ca un răsărit pentru neamul nostru de pe urma activității școlarelor primare confesionale, Resortul cultelor și instrucțiunii publice manifestă cel mai intens interes față cu dezvoltarea și întărirea acestor așezăminte de cultură, cari până astăzi erau singura putere de luminare a românilor din Ardeal și părțile mărginașe.

Stăpânind de dorința de a le întări temeiurile de existență prin asigurarea salariilor învățătoresți, potrivit împrejurărilor de trai, și pentru acei învățători confesionali, cari din pricina vremilor și stăpînilor durșmane au fost lipsiți de întregirea competențelor cu ajutoare din vistieria statului, numitul resort a decis să voteze și lichideze în viitor și acestor învățători scurtați în emolumente, toate întregirile de salariu de care se bucură colegii lor mai favorizați de soarte. În acest scop are însă lipsă urgentă de consențența tuturor comunelor, bisericesti susținătoare de școale, cari n'au avut ajutor la salariul învățătoresc. În consecință ordonăm ca P. On. oficii protopoești să dispună pregătirea tabloului exact al comunelor bisericesti în chestiune întregindu-l cu toate datele ce se cer după proiectul de tablou de mai jos.

Pentru exactitatea și corectitudinea datelor se fac responsabile oficiile parohiale împreună cu P. On. oficii protopoești.

Se observă că sumele acordate până acum din partea comunelor bisericesti pentru acoperirea competențelor învățătoresți nu pot fi reduse sub nici un motiv.

Termenul pentru înaintarea tabloului se fixează pe 1 Iunie n. a. c. **Urmările materiale** ce vor rezulta din nesocotirea acestui termen, vor cădea în sarcina oficiului parohial, respective protopoeșc.

Pentru ca actele acestea să nu se pierdă ori să suferă întârziere pe postă,

— E drept, numai cât, că jumătate mureau înainte de-a implini 5 ani.

Lelita Anica a rămas la sorosul o săptămână. Când s'a înapoiat, Mărioara a întrebat:

— Mamă dragă, cum se poate că lelita Anica știe umbra cu copilașii mai bine ca alte femei?

Mama zise zîmbind:

— De aceea, draga mea, că ea a fost multă vreme soră de caritate (Ingrjiitoare) în București, la spitalul unde: nase femeile.

III. Ce lucrează Mărioara?

Ion Crișan când s'a căsătorit n'a avut nici o avere, s'a încrezut însă în cele două brațe puternice și în priceperea și hărnicia femeii. Agonesala n'a cheluit-o pe lucruri de nimic, ci fiecare filer l-a pus cu deoparte. Femeia încă lucra din răspuner. Astfel în scurtă vreme și-a cumpărat casă și grădina pentru verdețuri. Se trudeau ca cu vremea să-și cumpere la câmp un mic pământ, că-ți celui ce are pământ, îi merge mai ușor. Dar cu cât se măria numărul mîngărilor, chelutului din casă era tot mai mare, astfel că deoparte nu mai puteau pune nici un ban. Nevasta lui Crișan s'a hotărât să se bage ajutoare pe lângă buclăreasa boerului din sat. Bărbatul s'a învovt la asta cam cu greu.

e consult să se trimită intrucăt e posibil prin curieri.

Sibiu, din sedința Consistorului arhiepiscopesc, ca senat școlar ținută la 1/14 Mai 1919.

Dr. Ilarion Pușcariu m. p.,
vicar arhiepiscopesc.

Dr. Octavian Costea m. p.,
secretar consistorial.

Insemnări

În sfârșit primăvară

Flori... soare... cântec... iubire.
Tu, dulce și sfântă comară: tînețe.
Tu, tînețe scurtă, dăuoaș și fierbinte.
Tu, dragoste bogată în lacrimi și zîmbet...
Și voi toate surori ale inimii mele: ferice,
durere, iubire și melancolie. O, ori se deschide gura cerului și glăsuște taina: în firul de erba se înalță aceeași viața ca în nemuritorii munți, în fiecare strop se micșorează veșnicia, în fiecare floare palpită un suflet de parfum și primăvară eternă...

Primăvară!...
Poetul își ingenunchia îndușoarea. Și apucă lira, vopsită de sânge, și șterge strunele amorțite și resună lung, cântarea primăverii.

O, fi slăvită primăvară! albastru, și ghiociei și vioarele, și rîndunele, și muștii, și hori, și cântece fiți slăvite!

Fiți slăvite bucurii și dureri ale facerii! Fiți slăvite, paseri, care treziți din tăcere arborii, și ramurile le împodobiiți cu flori de cântec.

Fiți slăvite puterile și taine ale trezirii, ale primăverii fermecate...

Flori... soare... cântec... iubire.
O, primăvară, tu dulce și sfântă comară.

Poeților, aduceți, pe strunele voastre prinsoasă recunoștinței voastre. Aduceți florile de altar frumuseții, și nu uitați să ingenunchiați înaintea trecerii eterne.

Copiii și fetele adună-se pe plaiari, și lăsați-l să se joace, să rădă, să cânte...

La 4 săptămâni după ce s'a născut Nicușor, și-a început încă serviciul la curtea boerului. Dimineața de vreme alăpta pe Nicușor, pregătea dejunul pentru ceilalți și se îngrijea de prânz, apoi pleca ca să se întoarcă numai după prânz.

O parte din grija gospodăriei a rămas pe Mărioara. Ea curăța locuința, dar așa că toate strălucete ca oglinda. Ea grijea ca ceilalți doi copii să se spele, să se îmbrace și să plece de vreme la școală. Dădea mîncare la vaci și la vițel, la găini și grău de cloșcă.

Acum i s'a înmulțit lucrul: de dimineața până după prânz ea trebuia să îngrijească de Nicușor.

Ce bucuraoș făcea acestal II scaldă, îi înfășă și dacă plîngea îl punea în curat, așa cum a văzut pe lelita Anica. Când se bucură când omulețul căt pummul privește la ea cu cei doi ochi strălucitori.

Trisurica cu Nicușorul era în oada cea mică. Mărioara curăția mai întâi oada cea mare; bineînțeles făcea un foc bun, deschidea ferestră, așa că aerul din odale rămănea proaspăt și curat. Când aerul din oada s'a ridicat la 15-16 grade R. atunci a adus pe Nicușor și s'a apucat de curățirea celeilalte odăi.

(Va urma)

Inseninează-vi-se fruntea, bătrâni, ce vă târâși spina oboșită și au blestemăți, prindeți-vă în hora și ulăți, în ritmul ei, umbra mormântului. Când e primăvară, primăvară...
Emil Isac.

Programul primirii Suveranilor la Sibiu

MM. LL. Regele și Regina și A. S. R. Prințesa Ileana sosește în gara din Sibiu la 31 Mai ora 10 înainte de amiază. După primirea lor solemnă, vor trece prin oraș în Catedrala ortodoxă.

La ora 11-10: mare conduct etnografic și defilarea trupelor.

La ora 1 MM. LL. vor lua dejunul la Comandamentul trupelor.

La ora 3 vor primi deputații, iar dela 5 până la 7 vor vizita bisericile și alte locuri însemnate din oraș.

La ora 8 15: un conduct de torțe cu muzică, și la ora 9 un dîneu dat de Consiliul dirigenț.

La 1 Iunie înainte de amiază, la ora 9-20, pleacă MM. LL. din Sibiu.

În zina când vor fi aici MM. LL. începând cu ora 9 se interzice circulația pe străzi și piețe, oprindu-se trecerea terenului închis prin cordon. Numai acele persoane au drept să treacă peste cordon care vor dispune de un bilet de legitimație anume eliberat.

Persoanele invitate la gară vor avea a se prezenta acolo până la 9-30, cele invitate în biserică ori la tribună, până la ora 10. După acest termen nimeni nu va mai fi lăsat să treacă peste cordon în afară de cei invitați la gară și biserică, la cari se va da puțînța de a ajunge la tribună.

Publicul va putea să ia parte la festivitățile în afară de cordon.

Calătoria Suveranilor

— Ciaba. — Careii Mari. — Alte orașe. —

De-a lungul căilor ferate mi se oameni, autorități, cîștii bisericilor, cu steaguri și ghir-lânzi de flori, și focuri pe culmile dealurilor așezată și acleam pe iubiții noștri stăpînitori.

Din Orașada mare trenul regal a plecat Sămbătă dimineața la ora 9 spre Bîchis-Ciaba. Este întâmpinat, la gara acestui oraș, de episcopul din Lugoj, Preaînalt, de prefeții de județe Marguș, Mărcuș și Dobrin (Carag Severin), ca numeroși bănișorii, între cari și preși. Acești din urmă au dat în mâinile Suveranului un memoriu, unde cer alipirea Bănătuului întreg la regatul român.

Primarul a prezentat M. Sale pînă și sare, ear regimentul I, de vînători a dat onorurile militare. Dela gară pînă în oraș, o mulțime uriașă de țărani din Bănot și din județele Arad, Cenad și Bîchis, poștați de amândouă laturi ale drumului, a izbucnit în urale de bucurie nesăfârșită.

Cu prilejul trecerii în revistă a trupelor, sînt decorați generali Lecca și Nicolescu cu ordinul Mihai Viteazul, și numeroși ostași cu Virtutea militară.

Defilarea trupelor de vînători, artilerie și cavalerie a deșteptat o însuflețire în popor, cum nu s'a mai pomenit.

La recepțiunii s'a prezentat și o delegație bănănească, condusă de prefectul Dobrin și protopopul Dr. G. Popovici din Lugoj. Măleatarea Sa li a răspuns adînc mișcat: «Cînd am tras sabia din teacă, am scos-o nu numai pentru Arad, ci pentru toată suflarea românească subjugată. Voi face totul, ca doriți dvoastră să vi se îndeplinească».

În strigăte freatice i s'au răspuns: «Trăescă Iubitorii României întregite! Trăescă!»

Dela Ciaba s'a continuat călătoria la Careii-Mari. Aici ai sosit Dimineața la ora 2 15 d. s. Lume enormă a așteptat pe Suverani. Autori-

tățile locale erau reprezentate prin: prefectul Racoți al Sătmărușului, prefectul Chirioa al Maramarșului, vicarul Mărcuș, protopopii Cuppa și Murășan, primarul din Sătmar Daraban, suverintendentul Baltazar, profesorii universitari din Dobrinja, o delegație de unguri, ai de evei, și corpul ofițerilor în frunte cu generalul Moșol.

Primarul a salutet pe MM. LL. în numele orașului și li a oferit tradiționala pâine și sare. Delegația doamnelor române prezentă M. S. Reginei un buchet de flori.

Cortejul sosește în ovaluini entuziaste în piața mare. Aici M. Sa Regele trece în revistă trupele grupului nord.

Urmează delarea diviziiei 2 de vînători și a conductului etnografic, la care au luat parte 50,000 țărani și țărance din Sătmar și Maramarș.

Într-o însuflețire ce nu se poate descrie s'au înțuit jocuri naționale, acompaniate de muzică de liștari. Originalitatea porturilor și jocurilor atrag admirația suveranilor. M. Sa Regina cheamă la tribună un grup de țărance din țara Oasului și le laudă costumele.

Delegații unguri aduc omagiile suveranului, pînăcît i-a scîlpat de bolșevism.

Dela Careii mari s'a continuat drumul spre Băsa mare, Jibău, Dej, Bistrița, Cluj, Turda. — De-a dreapta cer vom raporta în numărul următor.

Zonă culturală...

Epilogul pomirilor de maghiarizare cu d'a sila a învățămîntului primar românesc în Ardeal este așa zisa zonă culturală, care în timp de un an, și mai bine, — începînd din vara anului 1917 pînă în toamna anului următor, — a scuduit din temelie surșile doritoare să vadă răs-plata, pe urma jertfelor aduse în răsoi, și nu prigoniere sălbatică.

Chestiunea aceasta este tratată temeinic, în cartea apărută sub titlul Școala Noastră, de asesorul consistorial, protorecuz Lazar Trișteanu.

Cartea cuprinde două părți. În cea dintîi se descrie școala noastră dintre anii 1850 și 1916 cu momentele de căpetenie ale atacurilor maghiarizatoare. În partea a doua se publică pe rând actele oficiale, cu raport la zona culturală, însoțite de explicații trebuincioase.

Auturul utilizează unele din lucrările scriitorilor Ion Lupas și O. Ghibu, protocoalele congreselor și sinoadelor, pe lângă dosarul actelor privitoare în special la zona culturală.

Ca să se vadă ce-a făcut legea lui Apponyi (dela 1907) din școala noastră, se reproduc câteva concluzii din raportul dela 1910 înaintat de revizorul școlar al bisericii ortodoxe române din Transilvania, dl O. Ghibu, încredințat să viziteze școalele din părțile Făgărașului, «cel mai românesc comitat din întreg cuprinsul Ardealului». Estă câteva pasagii din raport:

«Starea școalelor noastre din comitatul Făgărașului nu e deplin satisfăcătoare. Învățătorii noștri sînt în majoritate liștii nu numai de idealismul, de care trebuie să fie străbătut fiecare educator, ci și de pregătirea necară. N'am găsit între eel 63 de învățători pe cari i-am cercetat nici șase înșii, despre cari să pot zice cu înimă liniștită: acesta din dragoste omul școlare, nu e observat în cele mai multe locuri cum se cuvine. Elevii n'au în școala un rol activ și productiv, ci numai unul receptiv. Religia se tratează mașter. Nu există o educație religioasă, ci numai o instrucție religioasă. Limba română e de asemeni cum mașter tratată. Învățătorii cei mai mulți nu obțin nici pe departe rezultatul dorit. Bilinciuismul ne corcește întreguă viață școlarească. În ce privește limba maghiară, s'au făcut cele mai exagerate sforșuri din partea tuturor învățătorilor ca să satisfacă nu numai pretenșiunile legale impuse de planul de învățămînt, ci și pretenșiunile ilegale ale inspectorului. În adeverul inspectorii a cerut dela cel puțin jumătate din învățătorii noștri să la cu mult mai mult, decît cere planul de învățămînt. Mai înțai li-a impus citiri ungurești, atît et, cît și comisia administrativă. Apoi li-a făcut să înceapă scrie-cititii ungurese contra planului de învățămînt, înca în clasa I, făcînd astfel imposibilă orice lucrare sistematică. Ba, ce e mai mult, a sfătuit pe învățătorii să la scrie și cititii ungurese înaintea celui românesc. Sub astfel de înșăncări învățătorii noștri s'au pierdut capul. Pretutindeni s'a căutat să se facă pe plac domnului inspector, care raporta consecvent că școalele noastre nu propun destul ungurește, de și după cum am constatat, în toate școalele noastre s'au neglijat toate obiectele de învățămînt de dragul limbii maghiare. Contra dispozițiilor planului, s'au luat ungurește și geografică, istorică, constituția, aritmetica și istoria naturală, în orele pentru materiile respective, mecanizînd astfel întreg învățămîntul și făcînd în acest chip imposibil orice educație în școalele noastre, care s'au prefăcut în adevărate școale de lămpire; copiii știi spune că și mai căte în limba maghiară, dar cînd li întrebi: Ce au înțeles? se uită lung și nu răspund nimic. În astfel de împrejurări întreguă viață școlară e posomorâtă și prozică; lipește seninătatea și viciuinea, lipește interesul, fără de care școala nu plăteteșe nimic» (p. 33 și urm.).

Un memoriu al mitropoliei, înaintat guvernului conform însărcinării congresului din 1912, — pentru schimbarea legii dela 1907 și «înlocuirea ei prin o lege școlară întemeiată pe adevăratele principii ale educației populare și cu considerarea dreptului autonom al bisericii noastre greco-orientale române din patrie», — nu s'a învrednicit de nici un răspuns, (p. 43, 46). Atentatele de maghiarizare șiș urmează cursul prin legea dela 1913 «despre regularea competițiilor învățătoarești», (p. 43). Siatul ungar mariminos cum e acordă învățătorilor ajutoare, — dar numai pe lângă urmarea întocmai a hotărîrilor cuprinse în legea școlară dela 1907...

Silurile atîng deja culmea absurdităților. Atunci sosește anul 1914. «Văzîndul cloceata, ca un vulcan în ajunul unei groaznice erupțiuni. Scînteele dăra Saravio, ajunată de vîntul urel între frați, s'a lăsat din hotare în hoare, și în scurți vremi lungă întregă ardea cu bobotaie. Ce era să facem noi, o mână de oameni chinuși? Ne-am înșiruit sub steagurile împărătești și am plecat fără să știm unde, ca să ne vîrșim sîngele fără să știm pînăcît. Am ajuns față în față cu frații de sub alte stăpîniri străine, veniți să ne libereze, și noi am atentat la viața lor, ca să li intrăm stăpînirea, care ne sugrăma de veteuri...» Corporații bisericărești și civile, arhiepiscopul, domnii de liștari, prelatii și muncitorii și țărani, toți s'au grăbit a face murtari patriotismului lor fără prîhînk. Dintre învățătorii școalei noastre, aproape 400 (70%) au fost chemați sub arme, ca în altă formă să și continue activitatea îngrată de acasă. În ziua Adormirii Născătoarei de Dumnezeu, din vara anului 1916, de după muclele Caprășilor bătrîni se ridică mîndru suverna libertății naționale. Subul neamului românesc țesare de bucurie. Dar bucuria aceasta a fost de scurtă durată, căci în curînd urmează o eclipsă, cea mai dureroasă din tot trecutul neamului românesc, și noaptea își întinde umbrele ei ca un liștoiu de moarte, tot mai departe pe cuprinsul pămîntului românesc. Dușmanii noștri seculari au crezut timpul sosit pentru a ne da ultima lovitură. Sub pretext că vor să asigure hotarele țării spre răsărit, — au hotărât să ridice un al doilea zid în Babla, un zid puternic și impenetrabil, stător din trei linii de apărare: 1. granița strategică, 2. granița economică și 3. granița sau zonă culturală» (p. 57, 58).

Ca va să zică această graniță?

Cuvintele ministrului Apponyi cătră mitropolie (în actual sîu fără număr din

17 Decembrie 1917) despre zoua cultura-

sânt următoarele:

«In scopul asigurării graniței sud-estice voi înființa zona culturală, în care doresc a mă îngrji de educația poporului în spirit patriotic. Zona învățământului de stat mă întinde: Zona aceasta o întind asupra județelor: Bistrița-Năsăud, Trezeasca, Brașov, Făgăraș, Târnava-mare și Sibiu, iar din județele Hunedoara și Caraș-Severin cercurile de sud. In proiectul de buget al statului pe anul 1917-18, cu aprobarea guvernului reg. ung., am cerut împuternicire pentru a organiza pe teritoriul acestei zone culturale 100 școli primare de stat și 800 școli freiburgiene, în care sânt a se înțelege și școlile ce se vor ridica în alte județe mărginașe. Comisarul guvernului, împreună cu personalul detașat, a început deja organizarea acestor școli și zile de stat, de sine înțeles... că după ce statul va lua în mână sa direcțiunea învățământului popular în zona culturală mă sus stațiți, școlile primare greco-orientale, greco-catoice și contabile, care în prezent s'au înființat în zona respectivă, — în afară de cazurile excepționale puse în vedere din partea comisarului guvernului, — pe viitor nu le voi mai împărți cu ajutor de stat.» (p. 96).

Sinodul arhiepiscopesc, care era chemat, ca singură reprezentanță legală a arhiepiscopiei, să se rostească asupra volonției guvernului în chestiunea graniței culturale, nu s'a convocat, — de și s'au făcut propuneri de convocare din partea asocierii Mihu, Lupăș, Bărsăneanu și Borcea. În acest punct părerea autorului este:

«Că pentru înșuși chestiunea școlilor a menținută, a fost bine sau rău că nu s'a convocat sinodul arhiepiscopesc, — rămâne o chestiune deschisă. Propunerile (pentru convocare) nu îndică acele și mijloace efective pentru oprirea sau zădărnirea acțiunii guvernului maghiar, nici nu semnaleză acele și mijloacele prin care s'ar fi putut salva școlile...» (p. 93).

În cele din urmă însă, după ce intervenie hotărârea Consistoriului mitropolitan, în 7 Februar n. 1918, Consistoriul arhiepiscopesc în ședința plenară din ziua următoare decide ca întreaga chestiune să se înainteze sinodului arhiepiscopesc pe lângă raport amănunțit. (Vezi! la p. 110 și urm.).

Sinodul arhiepiscopesc (din Mai 1918), în care ministrul a voit cu orice pret să-i vâre comisarul ca reprezentant al său, s'a ajurnat, și așa chestia școlilor nu s'a desbătut.

Plecarea lui Apponyi din ministere și înlocuirea lui cu Zichy n'a schimbat situația. Se mai trimis câteva răvașe și de o parte, și de alta, până în August 1918, fără rezultat. Biserica nu cedează clădirile sale școlare. Anul școlar 1918-19 trebuia să se înceapă.

«Biserica avea clădiri școlare, dar cu zilele zăvorte. Statul avea învățători, bine plăți și în lipsă de edificii școlare, se pîmbau. Stafele guvernului au cutreerat satele îndemnând pe credincioși să cedeze edificii școlare numai ca împrumut, pe un timp oarecare, că doar tot învățătorii de noapte va fi, și tot așa va învăța pe copii. Nu li s'a reușit nici într'un singur caz. Noi ne ținem de porunca venită dela Consistor, — ziceau țărani. Era ușor, căci bătea un vânt dulce și căldicel.» (p. 152).

Catastrofa statului unguresc nu mai era departe. Am văzut-o și binecuvântăm pe cei ce au produs-o.

Ținta guvernelor maghiare era desființarea școlii și a neamului românesc în Ungaria, în Ardeal și Bănăt. În acest gând criminal, guvernele s'au bucurat totdeauna de întreg sprijinul opiniei publice maghiare.

Prăbușirea este prin urmare meritată pe deplin. Alt fel, n'ar fi dreptate nici în cer, nici pe pământ.

Pacea cu Germania

Cunoscutul teoretician socialist internațional Kautsky, scrie în Freiheitserwartungen asupra preliminarilor păcii.

«Germania trebuie să semneze. Ori cât de aspre ar fi condițiile, ele nu vor aduce peirea poporului german.

Pteirea aceasta va veni, dacă se refuză pacea și se reinește starea de război. În acest caz, după câteva săptămâni de zadarnică rezistență și după moartea a mii de oameni încă, va trebui să sfârșim capitulând.

Știu bine, că Germania amenință să treacă la bolșevism. Dar, din momentul în care un bolșevism național german va apărea o primejdie pentru înțelegere, fără îndoială că vom sateri condiții și mai grele, — căci mai ales teama de Germania determină asprimea adversarilor.»

Nebunul

Noapte, cu blând farmec, noapte cu mireasa, cu lăuna viștoare și țese haină de lumină, haină de mireasă în zărilor necuprins. Firea înfrășă visează. Visează ciresii înzăpezite de floare, visează merii și căisii. Florile lor cu trandafirului atât de gingași, atât de tragez, că obrăjorii domnițelor din povești, țese visuri de mărire, visuri de a stăpâni întregul pământ. E visul lor cel mai drag și mai sfânt. Numai pentru el trăiesc zilele de primăvară. E dorul nepotolit, moștenit din neam în neam de a împinji porunca străveche ce a grăit-o Domnul în fațul lumii: «creșteți și vă înmulțiți de stăpâniți pământului.»

Visează «vechea urbe de lumină», visează învâltulii în țicere de vrajă. Nimic nu înfioră liniștea de mister, doar risetele gălăgioase, crâmpetele de veselle băchanta din saloanele îmbrăcate în grele pășituri naționale și străine ale celui boazet.

Vila așezată în loc ferit, ce face cald și tencit adăpost d-gura lui cu scaun de cinstie înalt în saf, e singura caș ce nu visează. Toate ferestrelile-râd în valul de lumină, ce răspunde becurilor și surorilor și violete. Da aici curge viața din plin; e mare zăfat. Mesă bogată în mâncări și grele de piharele cu neclarul spumegător.

Și în jurul meselor și prin unghere cântece și armonii de vioare, răsete și giune, voie bună și joc, veselle mare ca la nunțile împărătești, iar amfizionii radioși, îmbătați de fericire.

Dar iată, în paroxizmul veseliei, ușa saloanelor se deschide fără șgomot și între oșpetele guravali fiș la fața apariții un tânăr svelț, înalt și frumos la bofu ce un Făfrumos: «părul lui pana corbului, feișșoara lui spuma lapteului și în ochii verzi ce apăa mării, cu lacri de lumină cerească. Sămînă cu un arhanghel și în venele să crezi că s'a despins numai acum din bolta catedralei ca lăundă fătură să vină aici pentru a înălța cu ființa sa zăfatu.

— «Cine-o fi, dragă, întreabă gopînd doamna Fîrescu pe prietina Popescu, ce frumos e, păcat că nu-l oșter?»

— «Dice o fi întăziaz? Cât am perdut! De venea de-asăară poate mă! Împietineam cu deabinele, și ce mă preambulăi puteam face cu dânsul prin Dumbrăvă» oftă doamna Negrescu și aruncă o păreche de ochi dolci noului venit.

Tânărul necunoscut, îndrăneț, cu fața prinsă în zîmbet de durere străbute șirul oșpetilor întirgăi, lînzind spre stăpâni saloanelor...

«Bună seara, șefule!»

Stăpînul surprins, face ochii mari, pălește puțin, dar se rezbute îndată și încrezăndu-și fața într'un zîmbet osorotit îl poțtește cu un gest larg la un pihăur de neclăi.

Doamna sorbindu-l cu ochii și petrece la masă să închine și ea cu oșpetele nepofit dar frumos ca un rășărit de soare.

Oșpetele ciocnind:

«Să-mi trăiești, dragă șefule! Am venit să te văd scaldat în bine și belșug. Afacerile ț-au

adus din greu! Corăbille ț-au venit încărcate cu aur însoțit!?»

«Ce dai din umeri, țene? Păcă nu știu cum îți curge bănel gâră și gențila te tot îndeamnă: «mai mult, mai mult bărbăte, doar scumpețea-i mare, cheuelliue multe și sarcinile grele!»

— «Nu-i adevărat!» șueră doamna prințe dinți, pe când «șefule» schimbă la fele.

— «Apoi del așa suntem noi, cum cămă și Greta în Fans: «robii» suntem de aur și nebuni aștergăm după ban». Dar voiam să-ți spun numai că banul nemuncii e «norocul dresului»...

— «Îndrăneț mă și strănutl acestia! grăi acum mai respicit doamna.

— «Comori clădite pe minciună și pe păcate», continuă tânărul frumos, «ele se ispișesc greu și amar. Până țără șeptea apăi. Să nu crezi cumva că banul străns fără sudoare țți va fi de vre-un folos ției și copilor tăi! Doar fațele țere nu pier! Ele țși cer pedepsa, străjind drumul și păscând pașii făturlor. În fiecare clipă se poate prăbuși oșndă asupra ta, asupra copilor, asupra nepoților tăi. Ce te cuturam? Te înțerozără neclarul?»

«Mai e vreme! Poate să-ți ușurezi oșndă! Aștea cenale ofranilor ce fîmăzesc. Să asmența vameșului Zachei, închină lor jumătate din averea agonisită fără troudă și în loc de zăfaturi dai pomana strărilor»...

— «Obrăznicule, cum de cutezi! Afară!» țipă stăpîna tremurând de mânie, pe când domnul cu fața aprinsă ca o rodie strigă cu spume la gură:

«Așef!» e nebulin... e nebulin... și strigăte demonești de țipețele și strigăte demoneștiionlor cuturără șperși după străine, care dispîru neobservat pe ușă precum rășărie.

Și piharele sunară din nou, iar cântecile de veselle înfiorau liniștea de mister și visul florilor din noaptea cu blând farmec din noaptea îmbătați de mireasm.

(C. N.)

Mărioara Văleanu.

Citind ziare

Din Ziarul Drepturile Femelii: Nevasta unui militar îmi spune: «Nu vreau drepturi (pentru femei), vreau să am familie, să îngrșesc de copiii.»

«I-am răspuns: «Niciiri ca în Australia și America unde femelle nu de mult dresit de voi, copiii nu s'a mai bine îngrșii, mai sănătoși, mortalitatea infanțila a scăzut, legile de educație și instrucție mai sănătoșe și egale, mariajerile mai multe. Femelle nu se prostitează, nu joacă carți, nu se spoese, nu înșală și nu mint. Timpul lor nu lăa deloitorilor de celafăne. Acest lucru nu numai că i-a mărit capacitatea de a pricepe mașinării numisă-stat, făcându-le să se ocupe și atâtea probleme sociale, să devie foarte serioase și hotărâte, dar curios le-a făcut și foarte iubite și căutate de bă-bații, cari văd în ele pe adevăratele tovarășe.»

Din Glasul Bucovinei: Congresul Ligii Culturale, de R. Căndea: Acuma, după săntem o țară și un neam rostul Ligii este cel cultural.

În educația unui popor nu este suficient școala. Trebuie mai mult: ne trebuie o societate cu menirea de a ținea pururea vie legătura între toate sufletele neamului, de a veghea în altarul culturii noastre naționale, de a desvășrăi prin răspândirea slovei românești unirea sufletescă pe veci și nedespărțită.

Până acum am fost cel receptivi. De aici încolo trebuie să fim și noi activi, să dăm din gogălia sufletului nostru neamului care ne-a crescut, să contribuim în lăntărarea uniții noastre. Celelalte societăți culturale vor trebui să se unescă cu Liga pentru opera comuna a culturii noastre. Asociația pentru literatură și cultura poporului român din Transilvania se împreună și colaborează cu Liga.

Se mai cere ceva dela noi: sprîjin pentru Ligă.

Liga trebuie să fie societatea care cuprinde pe tot românii. A fi membru al Ligii este pentru noi țoi, dar mai ales pentru noi, românii din Bucovina, o datorie de onoare. Și datoriele de onoare se împlinesc, nu se discută.

Contribuiri la fondul jertiielor liniei de demarcatia. Din trecut	K 188.	908.92
Venitul petrecerii din 21 April în Călnic.		600.—
Col. primăriei din Sebeşul săsesc din Roşia		2586.—
" dnu Comşa Copicel, jud. Făgăraş		56.80
" primăriei din Daia		244.80
Reun. St. Maria a fem. române, Cluj		53.50
Col. dnei Baldi, Cluj K		400.—
" Ol. Telea		370.14
" Pop		262.20
" Oarga		216.—
" Neamţ		56.88
" Bangur		44.92
" doşoarei Popp		303.04
" Isacu		228.10
" Ciuta		220.—
" Micula		392.20
" Coloji		372.—
" Lianu		138.36
" EL. Ciresa		95.02
" B. Blea		66.44
" A. Popp		704.—
" dnu Dr. I. Groza		382.—
" dnei E. Târziu		346.—
" V. Toşa		300.—
" doşoarei M. Orban		
A. Popp, Cluj		204.—
dnu I. Damian		197.—
dnei I. Petean		100.—
N. Nicoră		96.—
dnei F. Cormos		61.—
A. Micşa		55.—
" doşoarei L. Ciuta		50.—
	Total K	199.110.42

Enea Hoeman, cassier.

În atenţiunea publicului sibiin, Poliţia de stat face atenţie, că pe teritoriul acestui oraş umbli o fiğacnă în etate de 33—40 ani de statură înaltă, zicând că «Spune norodului din cărşi sau mână». Cu aceste prieturi intră prin case şi fură. E de doric, ca această fiğacnă să fie dată pe mâna poliţiei.

Convocare. În urma înscrierii primate, invit pe toţi înalţorii şi învâştoarele dela şcoalele primare din Judetul Alba de jos, pe ziua de 10 Iunie (a treia zi de Rusalii) a. c. la 10 ore în şcoala de stat din Blaj la şedinţa în scopul constituirii secţiei judeţene, conform hotărârilor adevărate învâştoare. Se urmează două disertaţii: I. «Limba română în şcoala primară»; II. «Tovârşii şcolare». — Blaj, la 15 Mai 1919. — Comisar pentru constituirea secţiei judeţene, **Toma Coşă**, învâştor director.

Pedeapsă meritată Pretorul Diviziei 6-a, în şedinţa de la 13 Mai a. c. a condamnat pe individul **Hile Lăszló** din comuna Boimob, Judetul Bihor, la şase luni închisoare, pentru că a contravenit la Ordonanţa Nr. 25 a Comandamentului Trupelor din Transilvania.

Băuturi. Începând cu 1 Iulie 1919, Statele Unite ale Americii opresc prin lege vânzarea de băuturi alcoolice. Numai bere cu o ţarie de 2 la sută alcool va fi îngăduită închinătorii zeului Bacchus vor fi nevoiţi să plece din lumea nouă în Europa, — până când nu se va desmetc şi dânsa.

În ziua de 31 Mai 1919. În baza ordinului ministerial (afacerile interne) poliţia de stat din Sibiu dispune următoarele: Sâmbătă în 31 Mai 1919 dela ora 9 a. m. toate prăvăliile, interprimări industriale, farmacie etc., — afară de farmacia din Piaţa mică, — vor rămâne închise ziua întreagă. Restaurantele şi cafele se închid la ora 9 a. m. şi rămân închise până la terminarea festivităţilor din Piaţa mare.

Firma Sam. Wagner pentru meseragi români nepuţincoşi şi scapătăi. Proprietarii firmei «Sam. Wagner», d. **Victor Wagner**, fabricant de licătuşerie, de maşini şi unelte agricole etc. din Sibiu, în deplină cunoştinţă a faptului, că o parte a agonişii din fabrica sa acum vândută, a fost produsul şi rezultatul muncii nemeritorilor săi foşii învâştori şi cafele de naţionalitate română, din cari cea mai mare parte aplicat în fabrică prin mijlocirea şi cu concursul dui Vic.

Tordăşanu, drept modest semn a recunoştinţei pentru temelu cu 1000 cor. la **Fondul fabricantului «Sam. Wagner»** ce-l întemeiază într-o venşica cu dînhă a sufletului răposatului său tată **Samuil Wagner**, decedat la 3 Mai 1908, în vîrstă de 64 ani. Scopul fondului: **ajutorarea meseragiilor români nepuţincoşi şi scapătăi**. Fondul va fructifica până la suma de 5000 cor., când 20% din interese să vor capitaliza, ear 80%, să vor împărţi între cei în drept.

La acest fond se ataşază «**Legatul prebiterul Constantin Prie din Săcedale**» întemeiat cu 100 cor. de sepiagenarul paroh **Constantin Prie** din turma sa cuvîntătoare dură 2 1/2 ani refinoara la turma sa vîntătoare dură 2 1/2 ani de pribegeie petrecută pe urma valurilor răboaiului crăncen, în Moldova şi Rusia Pentru prinos exprimă sincere mulţumite atî fondatorului **Victor Wagner**, cât şi Părintelui **Constantin Prie: Vic. Tordăşanu**, prezidentul Reuniunii meseragiilor sibiini.

Harta etnografică. În institutul de arte grafice **Samtita**, în Craiova, a apărut **harta etnografică** a ţărilor locuite de români, foste sub domnia Austro-Ungariei, cuprinzând Transilvania, Timişana (corect **Banatul**), Bucovina şi 5 comitate din Crişana şi Maramurăş, întocmită de Al. F. Stanciovici. Preţul 2 lei.

Mersul trenurilor în Sibiu. Valabil din April:

1. Sibiu — Bucureşti pleacă ora . 5.44 p. m.
2. Bucureşti — Sibiu soseşte . 11.00 a. m.
3. Sibiu — Copşmică pleacă . 0.20 a. m.
4. Copşa-mică — Sibiu soseşte . 4.02 p. m.
5. Sibiu — Sibiu soseşte . 10.05 p. m.
6. Sibiu — Vinţul de jos pleacă . 8.00 a. m.
8. Vinţul de jos — Sibiu soseşte. 7.30 p. m.
9. Sibiu — Cisnădie pleacă ora . 5.23 a. m.
10. Cisnădie — Sibiu soseşte . 7.00 a. m.
11. Sibiu — Căneni pleacă . 7.04 a. m.
12. Căneni — Sibiu soseşte . 10.30 a. m.
13. Sibiu — Sighişoara pleacă în fiecare Luni, Miercuri şi Vineri 7.43 a. m.
14. Sighişoara — Sibiu soseşte în fiecare Marţi, Joi şi Sâmbătă 7.00 p. m.

Poşta redacţiei:

Dinu I. P. în S. întocmai? Nu se poate. Ar fi o mare nezuvinţă, după a noastră părere.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Oraşului. Piaţa Hermann. Directorat: Dns M. Scholless. Sâmbătă şi Duminecă: **Fica antesei Stavovska**, piesă în 4 acte, cu Stella Moia. Începutul la ora: 7 şi 9 seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis Directorat: Dns Emil Toll. Sâmbătă: **Fier topit**, dramă detectivă în 4 acte. Începutul la ora: 7 şi 9 seara.

A viz

Ajutorul extraordinar votat de Consiliul Dirigent pe seama preţoilor din arhidieceză, pe cartualul I. 1919, — se licuicează la Cassa arhidiecezană. — **Orele de casă sînt dela 8—12 a. m. După amăzi nu se fac plăţi.**

Cassa arhidiecezană.

Programa

examenelor publice dela Şcoala civilă de fete cu internat a «Asociaţiunii la finea anului şcolar 1918/19.

Luni în 2 Iunie n. 1919:

- a) dela 8—10 ore a. m. **Religie** (toate elevete).
- b) " 10—12 " " " **Clasa I civilă**
- c) " 3—5 " d. a. m. " **II " "**

Miercuri în 4 Iunie n. c.:

- a) dela 9—12 ore a. m. **Clasa IV civilă**.
- b) " 3—5 " d. a. m. " **III " "**

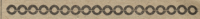
Joi în 5 Iunie n. c.:

- a) dela 11—12 ore a. m. **Cursul completantar.** (Examen particular).
- b) dela 3—5 ore d. a. m. **Musica instrumentaltă** (examen elevete).

Miercuri şi Joi, în 11 şi 12 Iunie n. c., vor fi examenele elevelor particulare, la 8 ore a. m.

Lucrurile de mână, deseme şi caligrafie sîntexuse în decursul examenelor într-una din salele şcolaei.

Direcţiunea şcolaei.

Localurile ofţiorilor stăpînirii în Sibiu se găsesc în următoarele strizi:

Prezidentul **Consiliului dirigit:** Strada Schevis 6, et. II.

Resortul de **alimentaţie** şi comunicaţie Strada Schevis 3 a, et. II.

Resortul **callelor** şi instrucţiunii publice: Strada Poplici 7 et. I.

Resortul **agriculturii:** Strada Fabin, pavilionul oitesc în şcoala de cadeţi, parter.

Resortul de **finanţe:** Şcoala cadeţilor, et. I.

Resortul de **justiţie:** Strada Schevis 3-a, et. II.

Res. de **codificare:** Strada Schevis 3-a, et. I.

Res. de **organizare:** Strada Berg 9.

Res. **ocrotirii sociale:** Strada Friedenfels 10, et. I.

Res. de **industrie:** Şcoala cadeţilor.

Secretarul de **interne:** Strada Ciznădiei 4, et. II.

Şeful serviciului de **organizare:** Str. Ciznădiei 4, et. II.

Secretarul pentru **comunicaţie:** Str. Schevis 3-a, et. II.

Şcoala cadeţilor, et. II.

Secr. p. **ocrot. sociale:** Strada Friedenfels 10, et. I.

Şeful **siguranţei:** Strada Schevis 6, parter.

Comanda **Trupelor din Transilvania:** Strada Reissenfels, liceul de stat.

Comanda teritorială, **Secţia Organizării** 6—7: Strada Ciznădiei 4, et. I.

Gazeta Oficială: Strada Ciznădiei 4, et. II.

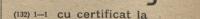
Contabilitatea Consiliului dirigit: Strada Schevis 6, parter.

Secretarii p. **culte şi instr. publică:** Strada Poplici 7 et. I.

Biroul **Presei:** Strada Schevis 6, parter.

Secretarul p. **interne:** Str. Schevis 6, et. I.

Res. armatei şi siguranţei publice, **Biroul de informaţiuni:** Strada Homerus 17.

De vânzare

un taur Pinzgau

(132) 1—1 cu certificat la

Katarina Lederer în Turmşor 317.

Nr. 117/1919.

(110) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Lepno în protopresbiteratul Devei se publică concurs cu 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele fasonate în tab. B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții sa să-și înainteze cererile înscrise conform normelor în vigoare, în termenul arătat, subsemnatului oficiu protopresbiteral și cu observarea dispozițiilor regulamentare să se prezenteze poporului în biserică spre a cânta respective a celebra și cuvânta.

Oficiul protopresbiteral în înțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobro
protopresbiter.

Nr. 185/1919 protop.

(120) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a Șaros, protopresbiteratul Mediașului, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea veniilor dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral, iar concurenții — pe lângă observarea dispozițiilor regulamentare — se vor prezenta în vre-o Duminică sau sâmbătă dela biserica spre a cânta eventual a celebra.

Mediaș în 5/18 Aprilie 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Mediașului în înțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Romul Mireea
protopop.

„In Biblioteca meseriașilor români”

nu apărut:

- Nr. 1. A. Kotzabue: Nepotul rădăfat, faras în 5 acte (după o traducere a lui Ioan St. Șalaba, prelucrată de T. V. Păcășian) . . . —60
- Nr. 2. L.Nestroy: Pribegii, comedie din viața meseriașilor în două acte, localizată de Dr. Seb. Stanca . . . —60
- Nr. 3. Carol F. Pfa: Tânărul editor, îndreptar pentru începători și pentru celce voesc a se ocupa ca editori, trad. de Rada P. Barciuan . . . —60
- Nr. 4. Ioan Lupan: Bucovină n'a învâjât și umbra la lasurat, sau Vîldețul mamei . . . —40
- Nr. 5. Iuliu Crișan: Carierole vieții. Partea I. Carierile economice, industriale și comerciale . . . —60
- Nr. 6. Victor Torășianu: Agoniașia bisericească a „Reminimii sodalilor români din Sibiu” în timp de 80 ani. Dare de seamă 1-20

Se pot procura dela Librăria arhidiecezană, Sibiu.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

Conclucrarea omului cu Dumnezeu.

Predici

de

Mihai Păcășian,
protopresbiter

și alți proopi din ppresbiteratul B-Comloșului

Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto.

Nr. 325/1919.

(123) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de al treilea învățător dela școala confesională gr.-or română din **Sobeșul inferior**, protopresbiteratul gr.-or. al Avrigului, devenit vacant prin moartea învățătorului George Stoica, — prin aceasta se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sunt: 700 coroane anual din casa bisericeji și 240 coroane relut de cvartir și 4 stângini de lemne, are restul din ajutorul dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post de învățători să-și substeărne cererile concursuale înscrise conform legilor în vigoare la subscrisul oficiu protopresbiteral gr.-or. al Avrigului în Avrig (posta Avrig, județul Sibiu) până la termenul sus indicat, având a se prezenta în vre-o Duminică sau sâmbătăore în comună spre a face cunoștință cu poporul și poziția local.

Avrig, 11/24 Aprilie, 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Avrigului în conțelegere cu comitetul parohial concernat.

Ioan Căndea
protopop.

In editura comisiei administrative a tipog:

: : grafiei arhidiecezane a apărut : :

Istoria bisericească**a**
românilor ardeleni

de

Dr. Ioan Lușag

protopop al Săliștei, membru al acad. rom.

Aprobată de P. V. Consistor Arhidiecezan gr.-or. roma din Sibiu, în deciziunea din 6 Martie 1918 Nr. 1785 Bis.

Se află de vânzare la Librăria arhidiecezană cu **10 coroane** plus portopostal recomandat 1 cor.

Dacă doriți să comandați oarecare tipărituri, dacă doriți să aveți o carte bună, sau dacă aveți trebuință de ceva articole care se țin de librărie, adresați-vă cu toată încrederea la

Tipografia și Librăria Săteanului

din frunțașă comună românească

3—3 (118)

Săliște (jud. Sibiu)

unde veți fi servit prompt și în condițiile cele mai avantajoase.

Noutăți literare sosite acum dela cele mai mari case de editură din București.

Editura «Renașterea Română» Sibiu

A apărut

Castelul din Buia Ardeal**Mihaiu Viteazul**de **Sofronie Roșca.**

Cu ilustrațiuni.

Prețul 4 coroane.

De vânzare la toate librăriile. (102) 6—6

Editura «Renașterea Română» Sibiu

Biblioteca

„Revistele române de agricultură și com. Sibiu”

- Nr. 1. Tinerca vitelor, de E. Broto K —24
2. Trifoiul, de Eugen Broto . . . —24
3. Prăsierea pomilor, de Dem. Compa . . . —24
4. Legea veterinară, de Inv. Muntean . . . —80
5. Învășișile de credit (Raifinșen), de Dr. Aurel Broto . . . 1-60
6. Cartea stuparilor săteni, de Romul Sînu . . . —70
9. Povește pentru stăpîrirea gîndacilor de Maiu . . . —10
10. Darea pe vinuri și favoririle (tălesuririle) ce face legea în privința ei proprietarilor de vii . . . —
11. Povește pentru apărarea împotriva gîndacilor, cari afrediceze murgurii . . . —10
12. Scurtă povăișture la stăpîrirea goarilor de câmp . . . —10
13. Cum să îmblătîm orzul de bere . . . —18
14. Vierul romîn sau Noua cultură a viilor, de Nicolau Iosif, Învățător . . . —70
15. Nutrirea animalelor de casă, de Aurel Concisc Op, preminat. Cu 6 ilustrații în text . . . 1-60
16. Cuvinte de Îmbărbătore pentru Șerbarca pomilor și a paserilor . . . —20
17. Moonia, o nouă boală a pomilor, de Hermann Kern . . . —10
18. D'ale Pămîritului, sfaturi întocmies de Astra Hodoș . . . —25
19. Cîteva rele încuibate în poportărușele dela sate de D. Ion Bucur, medic . . . —80
20. Nimicirea jostacilor de câmp, îndrumări prelucrate după instrucție ministerială . . . —20

La «Librăria arhidiecezană» din Sibiu
se află de vânzare

Brazde în ogorul lui Hristos

de
Dr. Ștefan Cioroianu.

Prețul unui exemplar **6 Coroane**, plus
porto postal recomandat 1 Cor.

A apărut și se află de vânzare la
Librăria arhidiecezană:

Despre caritatea creștinească.

Trei predici

de
Abatele Metodiu Zavoral.

Prețul: 30 fiteri plus 10 fiteri porto.
Se vinde pentru scopuri culturale-filanropice.

În editura «Librăriei arhidiecezane» din Sibiu
a apărut și se află de vânzare

Apostolul

care cuprinde

Faptele și epistolele Sfinților Apostoli.

Tipărit în zilele Preaînălțatului Împărat și Rege
Carol al IV-lea, cu binecuvântarea înalt Preaîn-
ălțatului Domn Vasile, Arhiepiscop al bisericii or-
todoxe române din Transilvania și Mitropolit al
Românilor de religie greco-orientală din Un-
garia și Transilvania, consilier intim de stat al
Majestății Sale ces. și reg.

Prețul unui exemplar:

Legătură simplă K 15—, plus porto postal K 3—
Legătură imitație de piele K 20—, plus porto
postal K 3—.

Revânzătorilor li se dă 10% rabat.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu
se află de vânzare:

Semințe din agrul lui Cristos

cuvântări bisericești pe toate Duminicile
și sărbătorile de peste an, precum și la
casuale bisericești, publice și private

Zacharia Boiu, fost asesor consist., etc.

Tomul I: Cuvântări la Duminicile de peste an.
Tomul II: de peste an, precum și la casuale
bisericești.

Tomul III: Cuvântări bisericești la înmormântări,
parastase și alte festivități funebreale.
Adăns de texturi biblice pentru cu-
vântări funebreale.

Cuvântări funebreale și memoriale.

de fiecare tom **3 Coroane**
plus porto postal 3 Coroane.

Redactor responsabil: Matei Voileanu.

Piese muzicale de Tib. Brediceanu

Dolne și cântec românesc pe teme populare.

(Canto și piano)

Caiet I (ediția a doua).

Foale verde, foi de nuc.
Cântă puilă cacului.
Spune, măndro, adevărat.
Vai, bădă, dragi ne-avem.
Bădășor deaptrilor.
Cine m'aude cântând.
Bade, zău, o fi plicat.
Băgă, Doamne luna n nor.

Caiet II (ediția a doua).

Șii tu, bade, ce m'ai spus.
Vino, bade, iar acasă.
Nicișii, ce mine, nu-
Floare lui, floare trecu-
Cântec haiducec I.
După ochi ca murele.
Trageți voi boi.
Cine n'are dor pe vale.

Caiet III.

Păstăric mult-și cuibul.
Leagă-n-le fruzulăș.
Turtărea din valea sacă.
Cântec haiducec II.
Ce vil, bade, măzior.
Tu te duci, bade, sărac.
Foale verde, foale lată.
Pe undă umbilă doral.

Caiet IV.

Pe sub flori mă legnaș.
Foale verde, pup de erin.
Seas în vârful dealului.
Măndro, de dragostea noastră.

Cântec trei, bade, pe la noi.
Franză verde, franzulăș.
Auzi, măndro, căcu-și cântă.
Ș'a dus cucul de p'aci.

Caiet V.

Noul Măi Timișe, apă rece.
De dol, bade, tu te-ai dus.
Florici de pe apă.
Cântec haiducec III.

Bade, după dumneata.
Toată lumea-i dintr'un neam.
Câte flori sînt pe pămînt.

Noul

Jocuri românești pe teme populare.

(Piano solo)

Caiet I (ediția a doua).

De dol (Lugojana) I.
Măzărca.
Ardeleană (ca în Banat) I.
Pe picior I.
Ardeleana I.
Brău I.
Hora (ca în Banat) I.
Ardeleană (ca în Banat) II.

Caiet II (ediția a doua).

Ardeleană (ca în Banat) III.
Pe picior II.
Ardeleană II.
Târnia.
Ivărția I.
De dol II.
Ardeleană III.
Brău II.

Caiet III (ediția a doua).

Brău III.
Ardeleană (ca în Banat) IV.
Hajegana.
Ivărția II.
Pe picior III.
Ardeleană (Abrudeana) IV.
Brău IV.
Ardeleană (ca în Banat) V.

Caiet IV.

Hora (ca în Banat) II.
Ivărția III.
Brău V.
Pe picior IV.

Ardeleană V.
Brău (Dan) VI.
Ardeleană (ca în Banat) VI.
Din Maramurș.

Caiet V.

Noul Hora III (a fetelor).
Ardeleană VI.
De dol III.
Brău VII.

Ivărția IV.
Ardeleană (ca în Banat) VII.
Ardeleană VII.
Brău VIII.

Noul

Prețul unui caiet Cor. 20—

La șezătoare,

icoană din popor (1 act cu un preludiv). Text de C. Sandu-Aldea și I. Borcia.

Cuprinsul:

Preludiu și cor.	Nr. 4. A lui Moș Marin.	Nr. 9. Cântec haiducec.
Nr. 1. Doina lui Sorin.	" 5. Melodrama.	" 9a. Solo de flaut.
" 2. Măndreșă cu ochii verzi.	" 6. Cântecul lenei.	" 10. Brău.
" 3. Cântec din bătrâni.	" 7. De masă.	" 11. Duet.
	" 8. Scenă.	" 12. Ivărția și cor.

Partitura pentru canto și piano Cor. 32—

Răndunica, vals (ediția a doua)	Lei 5—
Violele, vals (ediția a doua)	" 5—
Aurora, vals	" 5—
Quadrile, pe motive românești	" 5—
Preludiu Hora din «Serata etnografică» (ediția a doua)	" 5—
Hora (Do minor — Cis moll) (ediția a doua)	" 4—
" Hora (Re ♯ major — Des dur)	" 4—
Noul " Hora (La ♯ major — As dur)	" 4—

Piesele epuise au apărut în edițiuni noi. De vânzare la toate librăriile românești.

Depozit general: **LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ Sibiu.**

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu, se află de vânzare

Dr. Petru Șpan

conferențiar cetăția la congresul învațato-
ri : rilor gr.-or. români din Biharia :
de
Nicolae Regman.

Prețul: 30. III. plus porto postal 6 III.

Casa dela Jerihon

omili și cuvântări bisericești
de

Dr. Ioan Broșu.

Prețul: Cor. 7 + porto recom. 50 III.

Censurat prin: Căpitan Boiu.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.